

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Sinodul arhiepiscopesc.

Vorbirea de deschidere

a înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop
și Mitropolit Ioan Meșianu.

*Cristos a înviat!
Domnilor deputați!*

Invrednicindu-mă bunul Dumnezeu, și la etatea mea înaintată, a Vă vedea întruniți în acest sinod arhiepiscopesc, pentru împreună lucrare, la opul cel mare al viitorului nostru, mă bucur foarte, Domnilor, că clerul și poporul nostru pe D-Voastră v'a distins cu încrederea, pentru acest nou period sinodal: deci salutându-vă cordial, rog ceriul, să ne lumineze și să ne ajute a lucra în dragoste, numai cele bune și folositoare bisericei, neamului și patriei noastre.

Aveți o măreață și frumoasă chemare, Dlor, chemarea de a promova cultura religioasă morală, nu a unui individ, ori a unei familii, ci a numărului nostru popor, pentru a-l apropia tot mai mult de desăvârșire, sau perfecțiune, după zisa sfintei Evanghelii: „*fiți desăvârșiți precum este și Tatăl vostru cel din ceruri*”, și prin aceasta de binele vremelnice și de fericirea cea vecinică, scopul suprem al omului.

După ce însă și poporul nostru se poate avânta la acea cultură numai prin biserica noastră străbună și națională, întemeiată de Domnul și Mântuitorul nostru Isus Cristos, pe peatra cea neclătită a credinței în Dumnezeu: este neapărat de lipsă Dlor, ca apărând acea mare putere și acel mare dar al bisericei noastre străbune, să lucrăm toți, din toate puterile noastre, nu numai la întărirea ei, ci și la convingerea tuturor alor noștri, că numai prin biserică putem ajunge și noi binele și fericirea după care însetăm, că numai biserica este mântuitoarea noastră.

Să stăruim și D-Voastră, Domnilor, a convinge pe clerul și poporul nostru, că numai biserica străbună este, pentru noi, acel sicriu sfânt, care ne păstrează, cu mare pietate, cele mai prețioase tesauri părintești, legea, limba și datinele strămoșești; că numai ea ne ține întruniți în sfânta legătură a credinței și ne stimulează într-o împreună lucrare, la ajungerea mărețului scop, ce ni l-a destinat și nouă bunul Dumnezeu.

Pentru a înțelege și mai bine marea însemnătate ce o are biserica noastră națională pentru noi, ajunge să ne închipuim, ce s'ar fi ales, și ce s'ar alege de noi, dacă n'am avea nici biserica, și dacă n'am ținea cu toată tăria la ea?

Din acestea convingându-ne de ajuns, că numai biserica, cu sfânta ei credință, ne susține și ne închiagă într-o societate lucrătoare, la binele și fericirea noastră: avem nu numai sfântă datorință, dar și cel mai mare interes a întări pe toți ai noștri în aceeași convingere, că numai biserica noastră stră-

bună este fericitoarea și mântuitoarea noastră.

Pentru întărirea acestei convingeri, în toți ai noștri, nu e de ajuns a lucra numai aici, în sinod; nu este de ajuns a aduce aici concluze, normative, sau regulamente, ori cât de bune; ci mai este neapărat de lipsă să vă coborâți și jos la popor, Domnilor, să cercetați de simte și el ca noi, că adevă, numai prin biserica străbună poate ajunge bine și fericire, și că prin urmare numai biserica ne este mântuitoarea noastră?

Este de lipsă Dlor să coborâți jos la popor, să cercetați dispoziția lui sufletească, pentruca să vă informați, din propria intuițiune, dacă are și el acea firmă convingere, că numai prin biserica străbună să poate desvolta și cultiva în spirit religios, și că numai prin asemenea desvoltare și cultivare să poată susține și mântui. Și apoi să-l întăriți și Dvoastră tot mai mult în acea convingere, spunându-i, că fără de aceasta nu ne vom putea mântui, ci vom merge din rău în mai rău.

Să vă informați Dlor, dacă clerul și poporul ține cu aceeași tărie la biserica străbună și la fida ei, școala confesională, apoi la datinele religioase, precum țineau la toate acestea fericirii noștri străbuni, și dacă clerul și poporul au convingerea, că noi și acum, ca și în vechime, numai prin biserică ne putem mântui, și dacă inspirați de asemenea convingere și lucră la întărirea ei?

Să vă informați Dlor, dacă preoții și învățătorii noștri își știu însuși acea sfântă vocațiune ce o aveau înaintașii lor, deși cu mai modeste pregătiri, și dacă arată acea vocațiune și prin fapte, și anume: prin regulata cercetare a bisericii; prin stăruința de a se procura mijloacele necesare la susținerea bisericii și a școlii; prin înființarea de fonduri și însoțiri de binefacere în parohiile lor; prin sfaturi și indemnuri bune către popor și în cele culturale, sociale și economice, și alte asemenea, precum fac acestea și preoții și învățătorii altor confesiuni; iar de cumva ați observa lipsa acestora, ori alte asemenea scăderi, să recomandați celor chemați de lămurarea lor; căci numai urmând așa v'ați justifica încrederea clerului și poporului, cari v'au distins cu alegerea în acest sinod, și tot numai urmând așa v'ați arăta, și prin fapte, că purtați la inimă viitorul lor.

Știut fiind Dlor, că și noi, ca și toate popoarele cu aspirațiuni de viitor tot mai bun, numai prin însușirea culturii religioase morale ce-rite de spiritul timpului ne vom putea avânta la o soarte tot mai bună, și că pentru însușirea acelei culturi suntem avizați mai ales la terenul nostru bisericesc: dacă nu vom folosi bine și înțelepțește acest teren, atunci nu numai că nu vom ajunge o soarte mai bună, precum dorim, ci încă ni-am mai atrage și o mare și grea răspundere, înaintea lui Dumnezeu și a posterității.

Deci pentru a ajunge la soarte tot mai bună, și apoi a ne mai achita și de asemenea răspundere, nu ne rămâne, decât să stăruim din toate puterile la luminarea și cultivarea poporului nostru, biserica cea vie a Domnului, și la întărirea lui în sfânta credință strămoșească, căci numai așa vom putea împrăști și norii cei grei, ce planează și asupra bisericei noastre.

Din acestea invederând Dlor, că viitorul nostru și al alor noștri depinde mult și dela conlucrarea noastră: este nu numai o mare datorință, dar și cel mai mare interes al nostru a face aceasta, constatat fiind, că precum soarta poporului e condiționată de înaintarea lui în cultură religioasă morală, tot asemenea și soarta noastră a intelectualilor este strâns legată de soarta poporului.

Dar fiindcă și la asemenea lucrări, pe lângă stăruințele noastre, să mai cerșim și ajutorul cel puternic al lui Dumnezeu, pe carele eu, implorându-l și din acest loc, declar sesiunea sinodului nostru arhiepiscopesc ordinar pentru anul 1912 de deschisă.

Ședința de deschidere.

Sibiu, 14 Aprilie n.

Astăzi, Duminecă, în 1/14 Aprilie, s'a deschis sesiunea ordinară a sinodului arhiepiscopesc. S'a celebrat sfânta liturgie în catedrală, la orele 9 dimineața, prin înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, asistat de Preacuvioșii Lor, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, vicar arhiepiscopesc și Protosinodul Dr. Eusebiu R. Roșca, director seminariilor, apoi de domnii Demetriu Moldovan, protopresbiter în Sibiu, Sergiu Medeanu, protopresbiter în Sebeș, și Lazăr Triteanu, asesor consistorial, Dr. A. Crăciunescu, profesor seminariilor și de diaconii Demetriu Câmpeanu, și Dr. Vasile Stan.

După terminarea sfintei liturgii s'a făcut chemarea Duhului Sfânt și stropirea cu apă sfințită, iar la urmă înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Ioan, a fost dus cu procesiune la reședință, cum a fost și adus la catedrală, înainte de începerea sfintei liturgii.

Deputații sinodali, întruniți în urmă în catedrală, au trimis o deputațiune, care să invite pe Excelența Sa la deschiderea sinodului.

Din deputațiune au făcut parte domnii: Dr. Vasile Saftu, protopresbiterul Breșovului, Dr. Nicolae Vecerde, și Iosif Popescu.

Urmând invitații, înaltpreasfinția Sa vine în catedrală, ocupă loc la masa așezată în fața sfântului altar, împreună cu Preacuvioșii Lor, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și Protosinodul Dr. Eusebiu R. Roșca, și deschide sesiunea sinodală cu vorbire, pe care o publicăm la loc de frunte, în numărul de față al ziarului nostru.

Vorbirea a fost ascultată cu încredință de partea deputaților sinodali și la urmă a fost acoperită cu șgomoase „Să trăiască”.

În înțelesul regulamentului Excelența Sa numește notari interni ai sinodului pe următorii domni: din cler Mateiu Voileanu și Lazăr Triteanu, iar dintre mireni Dr. Ioan Papp, Dr. George Proca, Dr. Pavel Roșca și Eugeniu Todoran.

La apel nominal, cetit de notarul M. Voileanu, răspund 46 deputați, cari își prezintă credenționalele.

Din partea prezidiului se constată, că sinodul e compus de nouă, prin urmare se intră în ordinea de zi. Să începă

adeoă deputații sinodali în patru secțiuni, în scopul de a face verificările. Deputații din cercurile electorale I.—V. vor verifica pe deputații din cercurile VI.—X, aceștia pe cei din cercurile XI.—XV., aceștia pe cei din cercurile XVI.—XX., iar aceștia pe cei din cercurile I.—V.

Fiind cu aceasta eshauriată ordinea de zi, I. P. S. Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, declară ședința de deschidere a sinodului arhiepiscopesc de încheiată și anunță ședința proxima pe mâine, Luni, la orele 11 dimineața. Se va ținea în sala festivă a „Muzeului Asociațiunii”.

După ședință, la orele 12, deputații sinodali s'au prezentat la Excelența Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu, pentruca prin rostul P. C. Sale, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, să-i aducă omagii de recunoștință pentru meritele ce și le-a câștigat întru conducerea destinelor bisericești, care la noi e nu numai promovatoare a învățăturilor creștinești, a cultului religios moral, ci și oprititoare a limbei și a datinelor strămoșești. Excelența Sa a mulțumit în termeni frumoși pentru aceste nouă semne de alpină și de dragoste, nu către persoana Excelenței Sale, ci către biserica, în fruntea căreia se află, din voia lui Dumnezeu, și a cerut concursul tuturor pentru a-și putea împlini greua chemare și în aceste zile grele pentru biserica noastră.

Domnii deputați sinodali au făcut apoi vizite și Preacuvioșilor Lor, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și Protosinodului Dr. Eusebiu R. Roșca, și ambii au mulțumit în cuvinte alese pentru noul semn de dragoste ce li se arată.

Dr. Dr. Ioan Lupas va ținea *Mercuri* în 4/17 Aprilie la 5 ore p. m. în sala festivă a *Muzeului Asociațiunii* o conferință istorică despre „*Misiunea episcopilor Gherasim Adamovici și Ioan Bob la curtea din Viena în anul 1792*”. Suma, ce se va încasa din taxele de intrare, se va adăuga la fondul ziaristilor, înființat de Dr. Dr. Ioan Mihu.

Din parlament. După vacanțele de Paști, Vineri s'a întrunit dieta de nou pentru a-și continua activitatea. Era pusă la ordinea zilei continuarea discuției asupra legilor militare, dar nici Vineri, nici Sâmbătă, nu a ajuns nime să vorbească la obiect, pentrucă opoziția a înscenat iarăși în ambele ședințe adevărate reprezentații de circ. S'au cerut votări nominale, s'au pornit discuții în chestii de regulament, s'au cerut ședințe secrete, cu un cavânt, s'au făcut de toate, numai muncă serioasă nu. Se crede, că se așteaptă numai intrarea delegațiilor, cari vor fi convocate pe 25 Aprilie nou, pentru a vota o nouă indemnizare pentru cheltuielile comune, și apoi se va pune capăt acestor detestabile stări de lucruri, fie prin măsuri energice, luate în contra obstrucționistilor, fie prin disolvarea dietei.

Episcopia gr.-cat. maghiară. Ziarele maghiare aduc știrea, că scaunul papal a comunicat în mod oficial ambasadorului austro-ungar, că aprobă în principiu înființarea unei episcopii gr.-catolice maghiare, cu limba liturgică grecească, și că însuși secretarul general, cardinalul Merry del Val, a comunicat în persoană ambasadorului monarhiei noastre aceasta hotărâre a papei. Vor face parte din noua episcopie 41 parohii gr. cat. române din dieceza Orăzii-mari (proiectate erau 52) patru din dieceza Gherlei (proiectate 7) iar din Arhiepiscopia Blajului nu se va nici una (proiectate erau 29). Înființarea unui vicariat în Săcuime nu a fost aprobată.

Din protopresbiterate.

Sinod protopopesesc în tractul Mediașului.

Buză, Martie 1912.

A trecut un șir de ani, de când nu s'a făcut nici un raport despre activitatea sinodului protopopesesc al tractului Mediaș. Cauza tăcerii nu provine însă de acolo, că doar în tractul nostru nu s'ar fi lucrat și nu s'ar fi făcut progres, nici că nu ar fi fost cine să dea rapoarte amănunțite despre aceea ce s'a lucrat; ci din cauze, că ne-a plăcut și ne place să lucrăm în liniște, fără a da la lume lucrările noastre. Și acum încă nu vom alta decât a pune întregă preoțimea tractuală și pe alți factori bisericiești interesați în curent cu tot ce s'a lucrat și hotărât în acest sinod protopopesesc.

Sinodul a fost convocat pe ziua de 12 Martie c. v. S'au prezentat dintre membrii din cler: D. Chendi, I. Fodorean, P. Morușca, T. Holerga, Z. Sas, I. Dordea, I. Marian, G. Iacob, deci toți membrii; dintre mireni: A. Boiu, Dr. D. Roman, E. Gabor, V. Langa, G. Limbășan, V. Stan, D. Mihail, V. Florea, T. Roman, A. Stefler, V. Pope, au lipsit 5, dovadă, că membrii sinodului precum în trecut așa și acum au un viu interes față de înaintarea afacerilor bisericiești-școlare din tract.

Fiind aproape toți membrii prezenți și deci sinodul în stare de a aduce concluse valide, protopresbiterul R. Mircea deschide sinodul prin o vorbire bine aleasă. Din această vorbire interesantă, prin care dl prot. ne-a prezentat o iconă a celor îndeplinite în cele 6 perioade trecute de când avem fericirea de a-l avea în fruntea tractului nostru, îmi iau voie a scoate la iveală unele date mai însemnate, și anume: zidiri nouă bisericiești s'au făcut în 6 comune, iar adaptări, renovări împreunate în parte însemnate cu zugrăviri și pictări de iconostase în 18 comune bis. Edificii nouă școlare corespunzătoare în 10 comune, adaptări și renovări în 4 comune bis. Case parohiale și clădiri economice s'au edificat în 6 comune bis. Integrități și reintegrități de parohii prin alegeri de preoți în 18 comune, integrități de postări învățătoarești în mod definitiv în 19 comune. S'au adus raționamente bis. în ordine aproape în toate parohiile, începând cu anul 1886. S'au sporit capitalele bisericiești, s'au înființat fonduri bis, s'au înființat reuniuni de femei pentru înfrumusețarea bisericilor, bibliotecii parohiale, fonduri de bucate ș. a. Toate acestea s'au făcut în scurtul timp de 18 ani, într'un tract mic și sărac.

Ne spune dl protopop, că progres nu se poate face, numai acolo, unde stăpânește bunăînțelegere, iubire și deplină încredere între conducători și conduși, și după ce își exprimă nădejdea, că și pe viitor va rămâne iubirea, bunăînțelegerea și încrederea, așa ca și până acum, declară sinodul de deschis.

La acest loc îmi iau voie a spune, că dl protopop nu ne-a spus nimic și despre procurarea și adaptarea reședinței protopresbiterale, care reședință nu numai că zidire dar și felul cum s'a procurat poate servi de model pentru întreaga arhidieceză, și la a cărei procurare primul merit revine Domniei sale. Nu voiesc a mai spune, că e una din cele mai corespunzătoare reședințe protopopești, situată într'un loc nu se poate mai potrivit, în orașul Mediaș,

într'un loc, de unde dl protopop poate foarte ușor avea preoțimea la îndemână și unde și preoțimea, între alte năzuri ce le are la oas, foarte ușor își poate isprăvi și daraverile, ce le are pe la oficiul protopopesesc, fiind aproape de piață, și de unde apoi dl protopop își poate îndeplini și îndatoririle de paroh, fiind în centrul parohiei sale, respirate în întreg orașul, și de unde nici biserica nu e departe, — căci toate acestea sunt lucruri de mult constatate și recunoscute din partea tuturor acelor, cari au văzut această reședință, dar mai vădit din partea autorității noastre bisericiești, ca cel mai competent factor — ci voiesc a reîmpropăta fraților preoți și altor persoane, pe cari le interesează, modul cum a ajuns tractul Mediașului în proprietatea acestor case. Scurt și cuprinzător aș putea zice, că după formă nu, dar după fond, aceste case sunt proprietatea preoției din tract în frunte cu dl protopop, căci o ai lor bani s'au procurat. Fiecare preot, 32 la început, mai are 3 cvote, și a achitat pentru acestea case suma de câte 400 coroane, scris patru sute coroane, protopopul suma de 1000, una mie coroane; mai sunt 3 cvote de câte 20 cor. resp. 50 cor. și a înscris suma de peste 13000 coroane, din partea acelor, cari au fost tare insuficienți pentru casele acestea. Am lăsat de multe ori copiii neîmbrăcați corespunzător, am plătit de multe ori didactore cu bani împrumutați, pe interese, dar cvotele de câte 20 cor. la fiecare semestru nu le-am lăsat nesolvite, și prin reîmpropățarea istoricului acestor case, fac constatarea, că jertfe cum a adus preoțimea tractului Mediaș, — fiind pe atunci, afară de unul, toți dotați numai cu de tot prea modestul salariu de câte 800 cor, numai acolo se pot aduce, unde, cum bine a accentuat dl protopop, stăpânește bunăînțelegerea, iubirea neferărită și deplina înțelegere, iubirea neferărită și deplina încredere între conducători și conduși. Și nu ne pare rău după jertfele aduse, ba din contră suntem mândri că le-am putut aduce și nu ne-am plâns nici odată, ci cu drag am dat, — dar pretindem cu toată tăria ca nimic cu acestea case fără stirea și consensul nostru să nu se întâmple. La atâtea recompense, cred că suntem îndreptățiți.

Intervalate acestea mă întorc la decurgerea sinodului.

După deschiderea sinodului și după denumirea unui notar interimar se trece la verificarea membrilor, și se verifică toți membrii aleși, afară de cel din cercul electoral al XII Cursu-Velt, de unde n'a intrat nici protocol; apoi se alege biroul numindu-se Ioan Fodorean și George Limbășan bărbați de încredere și Georgiu Iacob notar.

Terminate aceste dl protopop își citește raportul despre activitatea sa și despre starea afacerilor protopresbiteratului cu finea anului 1911, din care raport extrag următoarele:

Numărul sibitelor intrate la oficiul protopresbiterat a fost în anul 1911, 596, cu 34 mai multe ca în anul 1910, toate rezolvate. Organele parohiale și-au îndeplinit chemarea lor în mod normal, în cele mai multe parohii cu corespunzătoritate și punctualitate recerută de interesele bisericești noastre.

Protopresbiteratul constă din 34 parohii matere și 7 filii, în cari au funcționat 34 parohii și un administrator parohial. Dintre acestea 5 sânt vaduvi. Absolvenți de teologie avem în tract 2.

Vizitațiunea canonică s'a îndeplinit din partea protopresbiterului în decursul anului 1911 aproape în toate parohiile matere, cu mare prielie s'a constatat, că arhivele parohiale în 25 parohii sunt în bună ordine, iar defectele și neajunsurile constatate în celelalte parohii mai serace, sunt pe cale de a se delătura în urma măsurilor luate spre acest scop din partea organelor competente.

Sinodalele parohiale ordinare s'au ținut în toate parohiile tractului.

În 25 parohii matere sunt edificiile bisericiești în stare bună și din material solid edificate, înzestrate cu odorele și candelăbile bis, cu cărțile și utensiliile indispensabile. În parohiile Biertan, Agărbiciu și Vesud s'au zugrăvit iconostasele bis; în Curciu s'a rezidit turnul și renovat biserică pe lângă suma de aproape 10000 cor. În parohiile Ilici, Păucea, Mediaș și Șeice-mare sunt în cale toate preparativele necesare pentru a se zidi biserici nouă, în locul celor de astăzi, cari nu mai corespund sau sunt în stare de ruină. În parohiile Handorf, Richisdorf, Șale, Saldorf și Stenoa starea edificiilor bisericiești reținem, la unele renovări fundamentale, la altele zidiri din nou.

Case parohiale sunt în 19 parohii. Dintre acestea sunt în stare bună în 8 parohii, numai în parte corespunzătoare în 7, iar necorespunzătoare în 4 parohii.

Starea poporațiunii e următoarea: Numărul familiilor e 3192 (față de 1910 un spor de 53). Numărul sufletelor, bărbați 7052, femei 6764, total 13816, un spor de 224. Știu cei și serie, bărbați 4061 femei 2973, total 7034. Numărul părechilor cununate 121, dintre acestea căsătorii mixte 34. Căsătorii numai civile nici una. Convingeri ilegale 46. Numărul nou născuților de parte bărbătească 256, de parte femească 207, total 463, dintre aceștia din pat nelegit 22. Numărul morților: bărbați 176, femei 173, total 349. Treceți religioase la noi 69, dela noi 19.

Instrucțiunea s'a predat în anul școl. 1910/11 în 21 școli, în cari au funcționat 21 învățători, din cari 19 instituți în mod definitiv și 2 în mod provizor. E dificil școlare corespunzătoare sunt 14, în 5 comune s'au întreprins toate măsurile de lipsă, ca încă în decursul anului să se poată zidi edificiile nouă școlare după reținerile legii.

Copii obligați a cerceta școala au fost în anul școl. 1910/11 dela 6-12 ani băieți 824, copile 781, total 1585, dela 13-15 ani băieți 222, copile 224, total 446; au frecventat școala dela 6-12 băieți 583, copile 578, total 1161, dela 13-15 ani băieți 139, copile 153, total 292; combutați în procente au frecventat școala 71%. Școale străine au frecventat și anume școale elem de stat și ev. luth. băieți 192, copile 190, școale medii 51, total 433.

Salariile învățătoarești dau suma de 19430 cor. cari s'au acoper dela comunele bisericiești (repartiții și casele bis.) 9312, dela fondul cultural arhidiecezan 2500 cor., dela stat 8618 cor.

Starea averilor bisericiești, școlare și fondatiunale cu finea anului trecut a fost următoarea: Avere nemisătoare în valoare de 343.152 cor. 82 fl., avere misătoare 80.800 cor. 23 fl. total 423.953 cor. 05 fl., pasive 11322 cor. 82 fl. avere curată deci în valoare de 412.630 cor. 23 fl. Se constată o creștere față de anul 1910 de 17724 cor. 30 fl.

Raportul ne dovedește deci pe toate terenurile înaintare, și la propunerea membrului T. Holerga se ia cu plăcere la cunoștință.

După ce se ia la cunoștință și ordinul consistorial din 1 August 1911. Nr. 8975 Plen., prin care se aprobă concluziile sinodului prot. din anul trecut, se alege o comisiune pentru cenzurarea rațiocinului prot. din anul 1911. Comisiunea, după cenzurarea rațiocinului și a proiectului de budget, prin raportul său P. Morușca, raportează că rațiocinul l-a eșuat în ordine și propune darea absolutului. Sinodul dă comitetului și episcopiei absolutului, dar cere totodată, ca pe viitor să se facă o dare de samă detaliată despre starea datoriei pentru casele tractuale, iar restanțele dela comunele bisericiești și singurati să se înscrisse pe oalea administrativă, fără nici o orușare. Budgetul se stăvără definitiv cu percepțiuni: 2305 cor. 93 fl., erogațiuni 1508 cor. 78 fl., rest de casă 797 cor. 15 fl.

Se trece la alegerea comitetului și episcopiei prot. În comitet se aleg din cler membrii D. Chendi, G. Iacob și P. Morușca, din mireni A. Boiu, N. Stan, V. Langa, E. Gabor, H. Limbășan și D. Mihail. — În episcopie: I. Fodorean și Dr. D. Roman.

Venind la rând propunerile, membrul Dr. D. Roman face propunerea, ca pentru a se putea controla cât mai cu temei starea averilor nemisătoare ale bisericilor din tract, și pentru a se putea constata, dacă aceste averi sunt libere ori sunt înșărcinate de multe ori și cu poveri, despre cari poate nici proprietarul nu are știre, oficiul protopresbiterat se îndatorează toate oficiile parohiale a procura estrase autentice de pe foile funduare, cari estrase să le prezenteze cu ocazia vizitațiunii canonice protopresbiterului și aceasta apoi rezultatul obținut să-l cuprindă în raportul său la sinodul protopopesesc. După-se membrul G. Iacob observă, că această dispoziție s'a luat deja din parte Preav. Consistor arhidiecezan, prin regulamentul despre vizitețiunile canonice (vezi regulament § 6) sinodul primește propunerea și hotărăște ca oficiul protopresbiterat rezultatul obținut referitor la starea folilor funduare ale averilor bisericiești-școlare din tract să-l cuprindă pe viitor în raportul său.

Membrul V. Langa face următoarea propunere: Având în vedere că parohia centrală Mediaș și-a procurat un intravilan, la loc frumos, pe care să-și zidească nouă biserică: să se vândă casele protopopești și cu suma înscrisă să se facă pe intravilan cumpărat de comuna bis. Mediaș, o nouă casă protopopească ori să se adapteze casele existente pe acel intravilan spre a corespunde de case protopopești. În jurul acestei propuneri se naște o discuție foarte vie, la o reia parte membrii T. Holerga, A. Boiu, Dr. D. Roman, P. Morușca ș. a. sprijinind sau combatând ideea cuprinsă în propunere, cu motive destul de putetice. În fine se primește propunerea membrului P. Morușca de următorul cuprins: Măneacănd din ideea cuprinsă în propunerea membrului V. Langa să se însărcineze comitetul protopresbiterat dimpreună cu o comisiune constatătoare din membrii Z. Sas, T. Holerga și I. Marian, să studieze sfacerea și să pertracteze cu comitetul parohiei centrale Mediaș și cu autoritățile superioare bisericiești, și când se va ajunge la o soluție, care ar angaja tractul materialicește să se convoace sinod protopopesesc extraordinar dimpreună cu toată preoțimea tractuală, cari apoi împreună să aducă hotărâre în acest obiect.

FOIȘOARĂ.

Cum trebuie să fie un adevărat creștin?

După Marden

de G. Fl. Preșmereanu.

Se povestește despre un rege, care avea un fecior, la care ținea foarte mult.

Ori ce ar fi dorit din bunurile lumii acesteia și se implinea cu vârf, căci dragostea și bogăția tatălui său nu avea hotar. Dară măcar că nu era dorință, care să i se fi refuzat, totuși nimenea n'ar fi putut zice, că se simțea fericit; ba din contră, de pe fața lui i se putea citi o urmă de nemulțumire. Intr-o zi se înfățișă înaintea regelui un vrăjitor și se legă, că el va face pe feciorul său fericit. Fierște, că regele nu-i încăpea în piele de bucurie, deci se adresă către neașteptatul mântuitor cu cuvintele: „Dacă îți vei împlini acest angajament, îți dau dreptul să ceri dela mine ce vei voi”. Vrăjitorul conduse pe copil într-o chilie singuratică, unde el scrisese ceva pe o bucată de hârtie cu cerneală albă. Aceasta o oferă el copilului cu porunce, ca să o țină într'un loc întunecat deasupra unei lumânări aprinse, având apoi să aștepte ce se va întâmpla. Nici nu a plecat bine vrăjitorul și feciorul de rege a grăbit ră implinească

cele ce îi porunise vrăjitorul. Ce nu-i fu mirarea apoi, când văzu cum apar pe hârtia cea albă cuvintele scrise cu litere de colorare albastră: „Aduge-ți în fiecare zi câte o faptă de frățesă și prietenească iubire la răbojul vieții tale”. Crăiesoul fecior, nici nu mai începea vorbă, că a urmat acestui sfat înțelept, devenind în scurtă vreme cel mai fericit om din întreg cuprinsul împărăției. Nimenea nu se poate numai într'adevăr fericit, dacă nu cumva își va afla norocul în simțul de mulțumire ce îl procură binele și momentele de bucurie, ce le procurăm pe sama altora.

Nu mai astfel putem să păstrăm cu tărie, ce se află în stăpânirea noastră, dacă ne dedicăm noi înșine binelui altora.

Materia minunată ce s'a iscodit de ourând, radiul, împrăștiat pe secundă milioane întregi din particulele sale de materie, și totuși pare a nu scădea volumul lui. Așa stă lucrul și cu facerea de bine. Ori cât ne-am jertfi sau ori cu câtă dăruire am împărtăși ajutoarele, și cuvintele de îmbărbătare pe sama altora, totuși nici pe departe să simțim o scădere a bogăției noastre launtrice; ci din contră, ceea ce crește și se sporește, cu cât mai mult împărtășim din ea. Cu cât mai multă viață împărtășim, cu atât mai mult curaj și nădejde se adauge sufletului nostru.

Cum se explică deci, că tot ne mai întâlnim cu acea curioasă însușire în ființa

omului, că adesea mulți sunt formal orbi, când e vorba să vadă și ce e bun în faptele și ființa altora, ba le procură adevărată plăcere, dacă pot spune ceva rău despre alții, sau să-i vatame, în loc ca aceasta să le procure o adevărată mâhnire.

Cunoaștem cu toții acel soi de oameni răutăcioși, cari nu se îndură să facă vre-un bine, fără ca să-și tragă din acela vre-un folos pe sama lor, oameni cari nu scapă nici un prilej într'u ei face observările lor stupide și răutăcioase, se înțeleg numai la spatele respectivului, cari totdeauna găsesc cele mai joase îndemnuri în acțiunile altora! Ei scot la iveală părțile cele rele ale acelor și dau să se înțeleagă, pe cât e cu putință, că unul sau altul ar fi cu totul atotum, decum să crată. Unor suflete ca aceste le cade de-a dreptul rău, dacă aud vorbindu-se de bine sau răspărtându-se cu laudă acela, care poartă vre-o facere alături cu el.

Această dintr-o a micșora pe alți este o dovadă despre slăbiciunea proprie, și nu înseamnă altceva decât că respectivul recunoaște despre sine, că e un suflet mic și pismătare. Într'un suflet cu adevărat mare nu începe pisma și jaluză! La unul ca acesta se potrivește cuvintele lui Goethe:

„Wie viele Wege, ich auch geloffen — Auf den Neidpfad hab ich mich nie betroffen“.

Un suflet mic vede în altul numai ce este mic, josnic. Ceea ce e bun în

om micșorează, pe când ceea ce e rău, caută să mai mărească.

Un suflet cu adevărat mare, din contră, vede la alții, dacă nu chiar totul în co'ori frumoase, cel puțin în prezență părțile cele bune și nobile ale ființei omenești, și unde observă ceva rău, se nevoește a întoarce totul înspre bine. Durer, cu această trăsătură urâtă nu arareori ne întâlnim, chiar la bărbați de o capacitate rară, cari au prestat în vre-o branșă lucruri de valoare. Așa de pildă, artiști de seamă și cântăreți de renume, adeseori și slujbașii la altar și savanții de renume, nu sunt scutiți totdeauna de această slăbiciune. Acela însă care comunică bucuria și îmbelșugă din ființa eului său, acela de sigur că va și culege roada bogății. Cine îndeplinește bucuria cea pentru altul, cu surprindere va avea să constate, că s'a sporit avuția lui sufletească.

Obiceiul de a ne purta cu bună voință față de alții, atât în vorbă, cât și în fapte poartă în sine răspata cea mai bogată. O inimă plină de bunăvoință și banătate, o ființă liberă deschisă, comunicativă este o bogăție, pe lângă care averea unui arhimilionar nu are nici un preț, și acela care dispune de ea e în stare să facă atât bine, cât și cel mai bogat om.

(Va urma.)

Terminate cu acestea șgndele sinodului, dl protopop prin puține dar călduroase cuvinte încheie sinodul. La cuvântul de încheiere răspunde părintele D. Chendi și între alămări la adresa dlui protopop ne-am depărtat cu dorul de a lucra tot mai mult pentru înaintarea bisericească și școlare, instituții sfinte, pe cari sântem datorți a le susține și apăra cu toată puterea dată nouă dela Dumnezeu.

G. Iacob
not. al sinodului.

„Apucături detestabile“.

Di Dr. Onisifor Ghibu într-o notiță cu care însoțește articolul d-sale polemic cu titlul de mai sus, publicat în Nr. 36 din 31 Martie a. c. al acestui ziar, se leagă și de mine, împodobindu-mă cu fusușiri pe cari nu le am. Mă scușă, ca admit în „Vatra Școlară“ atacuri la persoana d-sale și refuz publicarea răspunsului ce mi-l trimite, sub cuvânt, că „pe cettorii revistei nu-i interesează... numai atacurile la adresa“ d-sale. De altfel iată nota cu pricina:

„Articolul acesta l-am dat, la 22 Febr. dlui Dr. Vasile Stan spre publicare în „Vatra Școlară“. La 17 Martie dl Stan mi l-a restituit împreună cu o scrisoare, în care-mi aducea la cunoștință că nu-l poate publica, așa cum e scris, de oarece pe cettorii revistei d-sale nu-i interesează. Se vede că pe aceștia îi interesează numai atacurile la adresa mea, atacuri pe cari revista le repetă de vre-o doi ani, când pe față, când mai pe ascuns, cu o consecvență care face multă onoare fostului meu profesor de Morală și actualului meu coleg. Dr. O. G.“

Față cu această notiță las să urmeze aci scrisoarea, ce i-am adresat d-lui Ghibu în afacerea d-sale cu dnl I. Moldovan și V. E. Moldovan, ca să vadă On. public cât de unilateral și pripit interpretează dl Ghibu scriptele altora, chiar și când sunt scrise limpede, ca lumina zilei.

Domnule Ghibu!

Azi cetind reflexiile D-tale spre a le da la tipar, le aflu de așa natură, mai ales în partea polemică cu dl V. E. M. încât publicate neschimbate, ar provoca răspunsuri, cărora aș fi obligat să le fac loc în revistă. Și cred că nu este în interesul cettorilor revistei, ca să cetească certuri personale, în cari poate fi ca inspectorul lor să primească lovitură, după cum și dă în răspunsul său. De altfel întresga afacere este într-un stadiu, care nu e merit pentru publicitate. Dacă învățătorul a comis falsificare, firesc e să fie urmărit pe cale disciplinară, iar scrisoarea dlui V. E. M. este de un caracter atât de privat încât nici ea, nici polemia ce o provoacă, pentru cettorii revistei nu e de nici un interes, — mai ales acum în preajma prezidențelor Invierii Domnului. — Această mă îndeamnă să-ți înapoiez „Apucăturile detestabile“ spre a le da o formă mai obiectivă cu eliminarea scrisorii și a polemiei curat personale cu dl V. E. M., pentru că nu doresc să-i public și eventualele reflexiuni. Te rog deci să-mi dai pentru cettorii revistei un răspuns, prin care să fie lămurit pe scurt și rectificat fără violențe de stil incidentul care Te-a ofensat. Până luni dimineața nu va fi prea târziu.

Primește, etc.

Sibiu, 30. III n. 1911.

Dr. V. Stan.

Din scrisoarea mea se vede curat, că nu i-am refuzat răspunsul, ci i-am cerut un răspuns obiectiv, scurt, fără violențe de stil, prin care să fie lămurit și rectificat incidentul care l-a ofensat. De ce rețae dl Ghibu acest lucru? Spre ce-i formula doară un pretext, ca să-mi arate dragostea colegială? Rog On. public să cetească încă odată articolul polemic al d-lui Ghibu și apoi judece, dacă am avut ori nu dreptate, când i-am cerut un astfel de răspuns.

În „Vatra Școlară“ nu s-au publicat atacuri, ci reflexiuni totdeauna obiective, făcute de învățători (nu de mine!) la activitatea publică a dlui Ghibu, după cum s-au publicat atari reflexiuni și prin alte reviste dascălești (în „Reuniunea învățătorilor“ și în „Foia Școlastică“ în mai multe rânduri). La reflexiunile din V. Școl. am publicat și răspunsul dlui Ghibu, când mi s'a dat și a fost obiectiv. (Vezi V. Școl. pag. 287—289 din 1911). Ce stric eu, dacă activitatea d-sale ziaristică provoacă nu osanale numai, ci și resens în cercurile dascălești? Și ce redactor al unei reviste dascălești aș fi, dacă aș păbuși glasul cuvințios al dascălilor, când se simțese și el lovit în muna lor cinstită?!

Cât privește modul, cum fostul meu elev și actualul coleg dl Dr. O. Ghibu, folosește scrisoarea mea și felul insolent, în care îmi suspicionează cinstea, declar, că nu le-a învățat nici din exemplul vieții

mele, nici la carsul meu de Morală, pe la care numai rar putea fi văzut. Se pare că a fost absent și când era vorba despre stima și dreptatea către aproapele și datorințele către învățători. Dr. V. Stan.

Inmormântarea d-lui Iuliu cav. de Pușcariu.

Rămășițele pământești ale regretatului Iuliu cav. de Pușcariu, a cărui trecere din această viață am adus-o la cunoștința cettorilor noștri în Nr. 35 al ziarului nostru, după săvârșirea prohodului în palatul defunctului din Budapesta, a doua zi de Paști, prin Prea Cuvioșia Sa părintele protosinodal Dr. Ghenadie Bogolevici, în prezența unui public distins din capitala țării — au fost transportate la Bran, spre a fi depuse în cripta familială lângă fericii săi părinți.

Joia trecută la oarele 2, după o scurtă rugăciune din partea parohului I. Reit, în prezența rudeniilor și a unui public numeros și distins de toate stările din localitate și împrejurime, în auzul cântecului „vecinia pomenire“ au fost depuse la locul de odihnă.

Familia răposatului transpusă în adânc doliu a primit dela prieteni și cunoșcuți o mulțime de epistole și telegrame de condolențe.

În coroaane sfâră de cele dela membrii familiei au intrat dela următorii domni:

Dr. I. s. f. Gall, membru în casa magistraților.

Dr. Iancu Meșianu și soție.

Banca „Parsimonia“ a cărei președinte a fost.

Exzellența sa Alexandru de Hanskarl.

Dr. Albert de Haupt, jude de curie cu soție.

Corpul ofițerilor al regimentului 2 de husari.

Exzellența sa Bertalan de Lányi fost ministru.

Fritz Schödl președintele băncii austro-ungare și soție.

Ernst Láng, directorul fabricii de celuloză cu soție.

Dr. Carol Smidt, deputat cu soție.

Mihail de Bărdosy cu soție.

Ernst Weber, cu soție.

Familiiile Dr. Koffler, Schneckenburger, și alții.

Moartea mult regretatului Dr. Pușcariu a fost anunțată din partea îndureratei familii astfel: Adânc întristați: Ecaterina, născută Peșia cu soție, Iuliu și Zeno ca fii, Ion, Emil și Silviu ca frați, Elena și Elza ca cumnate, Iosif și Ilarion ca unchi, precum și în numele celorlalte rudeni au anunțat înasterea din viață a prea iubitului lor Dr. Iuliu cavaler de Pușcariu, judecător de Tablă în pensune, — urmată la 24 Martie (6 Aprilie) a. c., după îndelungate suferințe, în etate de 57 de ani și în al 29-lea an al fericitei sale căsătorii. Sfințirea rămășițelor pământești ale defunctului va avea loc luni în 26 Martie (8 Aprilie) a. c. la oarele 3 d. a., la casa defunctului (L. Halász-utca I) după rital ortodox, de unde vor fi transportate la Bran (Törösvár) pentru a fi așezate spre vecinicia odihnei în cavoul familial. Budapesta, în 24 Martie (6 Aprilie) 1912. Fie-i memoria binecuvântată!

NOUTĂȚI.

Sedința publică a societății de lectură „Andreia Șaguna“ a elevilor din secția pedagogică a seminarului „Andreian“, ținută ieri după amiază, la orel 5, în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, a avut un succes foarte frumos. Un public numeros și ales, în preponderanță dame, a asistat la acest prim debut al societății de lectură a pedagogilor noștri, și a răsplătit frumoasele prestațiuni cu aplauze binemeritate. Programul, — publicat în numărul trecut al ziarului nostru, — a fost executat spre generala mulțămire, iar corul, condus cu multă pricepere de elevul Dregos, a trebuit să repeteze frumoasa „Doină“ a dlui profesor T. Popoviciu, atât de mult a plăcut publicului. După executarea ultimului punct de program, P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, a mulțămît publicului, pentru că a onorat cu prezența sa frumoasa serbare, iar elevilor din secția pedagogică a seminarului „Andreian“ le-a adresat cuvinte de laudă și de îmbărbătare.

Progresele polonilor. Ziarele germane aduc știrea, că polonii din Prusia, pe lângă toate prigonirile, progresează cumpărând averi imobile din mâinile germanilor. Prezența polonilor german din acest motiv face apel către proprietarii nemți, să nu mai vândă pământuri polonilor.

Serbări în Veneția. Mari festivități se organizează în 25 Aprilie a. c. în Veneția cu prilejul inaugurării campaniei acum terminate. La serbări va participa pe lângă regele Italiei și împăratul Wilhelm al Germaniei. În același timp se va deschide a zecea expoziție artistică internațională. În preajma serbărilor se va face o impresionantă iluminare. În ziua următoare un conduct istoric trece de a lungul canalului mare, iar trei mii de elevi intonează imnuri serbătorești. Două mii de porumbei vor zbura de pe turnul campaniei, pentru a duce vestea festivităților în orașele Italiei. Piața sfântului Marcu va fi iluminată cu o sută de mii de lampioane, în aceeași seară conduse nouă vor perurge orașul lagunelor.

Gimnaziu nou în Bistrița. Pentru noul gimnaziu romano-catolic din Bistrița s'au preluat 751 de mii coroane. Căderea gimnaziului se va începe în cel mai scurt timp.

Pentru apărarea păsărilor. Ministrul nostru de agricultură a primit numeroase plângeri cu privire la stăpîrea neomenească a păsărilor folositoare în unele părți ale țării. Din acest motiv ministrul a dat un nou ordin tuturor municipiilor, invitându-le să pedepsească cu toată asprimea atât pe cei ce vând ouă de păsări cântărețe, cât și pe cei ce strică cuiburile, sau nimicesc puii reînnoștelor păsărilor.

Comerțul Belgiei. Datele mai nouă comerciale arată, că Belgia deși din punct de vedere politic este un stat mic, din punct de vedere economic este un stat de frunte. Valoarea exportului său face anual aproape opt miliarde și întrecă comerțul Austro-Ungariei, al Rusiei și al Italiei. Ca putere de industrie și comerț Belgia urmează îndată după Anglie, Germania, Statele unite ale Americii de nord și Franța. Relativ Belgia este cel mai mare stat comercial al lumii, și belgienii cu dept cuvânt se pot mandri de progresul realizat de țărișoara lor.

Aviz Proba proximă a „Reuniunii de muzică“ să amănă pe Joi seara la oarele 6. On. membrii sunt rugați să apară în număr complet. Comitetul.

Cel mai mare oraș evreesc. Conform ultimelor date statistice, cel mai mare oraș evreesc este astăzi Newyork, care a ajuns o adevărată metropolă izraelită. Acest oraș are peste nouă sute de mii de evrei. Partea cea mai mare dintr'înși sunt veniți din Rusia.

Aviațiune internațională. În 21 Aprilie se va deschide la Wiener-Neustadt un concurs aviațic internațional. Cu această ocazie va fi vorba și de aruncarea bombelor în cazuri de război. În loc de bombe se vor întrebuința saci de nisip, cari vor fi aruncați dela o înălțime minimă de două sute de metri pe un anumit loc.

Mulțămită. În numele credincioșilor mei aduc cea mai călduroasă mulțămită marelui binefăcător al neamului românesc, Ilustrului Domn Vasile de Stroescu, pentru ajutorul de 800 coroane dat școalei noastre gr. ort. române din Mureșenișd, protopopiatul Reghinului, comit. Mureș-turda. Mureșenișd, la 5 Aprilie 1912. Dionisiu Radu, par. ort. rom.

Să contribuim la fondul ziaristilor români din Ungaria! Orice dar este a se trimite la adresa „Institutului de credit și economii Ardeleană“ în Orăștie-Szászváros.

Mulțămită. Preastimata Doamnă Justina Dr. Săndean din Sibiu, văduva fericitului în Domnul Dr. Grigorie Săndean, fost medic erarial și fiu al comunei noastre bisericești Turda, reposat în anul trecut în Sibiu, — a binevoit a dăruia întru memoria și odihna vecinică a menționatului ei soț 400 cor. — și anume 200 cor. pentru un fond cultural „Dr. Săndean“, din interesele cărui să se ajute școlarii săraci dela școala confesională din Turda cu cărți și recuzite, — 100 cor. pentru biserică, și alta 100 cor. pentru susținerea învățătorului și respective școalei, promițând dna Săndean că până va trăi, în tot anul va dăruia câte 100 cor. pentru susținerea școalei noastre. Pentru acest dar marinos care n'are lipsă de comentariu, primăsoară dna Justina Dr. Săndean expresia cordialei mulțămite a bisericii noastre din Turda, care va păstra în vie memorie numele distinsei donatoare și vă aminti din neam în neam numele fericitului ei soț. Pentru comitetul parohial: Turda, 6 Aprilie 1912 n. Iovian Murășian, paroh protop.

Fanatism religios. Autoritățile orașului Lafayette din statul Louisiane, cum se vestește din Newyork, au dat de urma unei secte religioase, care în fanatismul său jertfește oameni. O femeie de mulatru a tradat secretele sectei și a mărturisit, că ea însăși a ucis în serviciul adeptilor 17 negri. De obicei erau omorâte familii întregi într-o singură noapte.

Dar pentru biserică. Evlavioșii creștini Dna și Dnul Costachie Niculescu din Bacurești, iubitori de buna stare și pozoaba cetei Domnului, au dăruit bisericii noastre gr. ort. din Toarola Mineile pe 12 luni, în 12 volume cu litere latine. Oficiul și comitetul parohial gr. ort. din Toarola își împlinesc prin aceasta o plăcută datorință de mulțămită și recunoștință față de evlavioșii creștini sus amintiți, când și pe această cale le exprimă mulțămită și recunoștință, dorindu-le dela Tatăl ceresc, răsplata faptei creștinești și mângăierea sufletească de a vedea urmându-le și alți creștini buni pilda ce au dat-o dânsii prin darul sus amintit. Toarola, la 31 Martie 1912. Ioan Braniște, paroh ortodox rom.

Morții călătorind. Pe suprafața lină a oceanului pluteste înecut un mare vapor, care duce cu sine câteva mii de morți, pentru a fi îngropați în pământul patriei iubite. Vaporul acesta a plecat în sălătmăna trecută dintr'un port al statului Washington. Acum este în drum spre China. Călătorii săi sunt oamenii cei mai liniștiți, opt mii cu totul, și se odihnesc nemieșcați în tot atâtea sieriuri albe de brad. Toți sunt chinezi, cari emigrând au murit în pământ străin, iar acum se întorc acasă la vecinicia odihnei. În America adesea există o societate chinezească, unde se adună bani dela toți compatrioții, cari dăresă să fie îngropați în pământul țării lor. Societatea se îngrijește, ca vaporul destinat pentru transportul morților, să nu ducă nimie altoeva cu sine, nici marfă, nici pasageri. De obicei se închiriază mai întâi un cimiter separat, în care se înmormăntează numai chinezi; după doi sau trei ani, când s'au adunat câteva mii de morți, se exhumază și se așează în sieriuri albe de brad, bine închise și purtând fiecare numele mortului. În anii din urmă s'au făcut mai multe asemenea transporturi.

Teatru. Astăzi, Luni, se cântă opera „Carmen“, mâine, Marți, „Die Jüdin“, iar Mercuri „Maskenball“.

Bioscopul Apollo din piața Hermann are tot la două zile program nou, variat și interesant. Reprezentații se dau la oarele 6 și 8 seara, în zilele de lucru; iar în Duminică și sărbători la 3, 4½, 6 și 8. În fiecare zi cântă la reprezentație muzica militară.

Cărți și reviste.

Cuvântările M. S. Regelui Carol I către Academiile Română, 1867—1906, adunate și retipărite de D. Mitre „A. Sturdza“, secretarul general al Academiei Române. București, tip. Rasidessu, 1912. — Un volum de 104 pagini.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Să aduc și pe această cale cele mai călduroase mulțămiri următorilor Domni, cari au binevoit a suprasolvi cu ocaziunea reprezentățiunii teatrale împreună cu cântări și joc, aranjate de corpul didactic cu copii dela școala confesională din Cuciulata a doua zi de sf. Paști: I. Boldea not., N. Dobrin v. not., G. Csorkán inv. dir., G. Bucur paroh. M. Brană inv. Cerbu inv. câte 2 cor. T. Klein 160 cor. G. Cantor inv. penz., G. Ki Ida, inv. de stat, I. M. Popa inv., Șt. Halmaghi paroh, Aurel Cantor notar diplomat, I. Șulea iurist câte 1 cor.

S'au încasat 87 cor. 86 fl. Din suma această subtragându-se 49 cor. spese, rămâne un venit curat de 38 cor. 86 fl., din care se vor procura cărți de școală pentru copii săraci. Subscrierile în numele parohiei aduc totodată mulțămiri și inv. E. Rojals și G. Niciu, cari au ostenit cu aranjarea acestei producțiuni.

Cuciulata, în 11 Aprilie 1912 n

George D. Cantor
epitrop.

†) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 327/1912.

(97) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a II a **Laslaul-român**, cu filiile: **Laslaul-săsesc** și **Ormeniș**, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Rugărilor au să se înainteze provăzute cu documentele prescrise la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul arătat; iar petenții sunt îndatorați, pe lângă avizarea ppbterului, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare, în comună, resp. la biserică spre a cânta, resp. cuvânta și liturghisi.

Cetatea de baltă, la 14 Martie 1912.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractu-ului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 147/1912 protopresb.

(83) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei **Feleag** cu filia **Sidriaș**, de clasa a III-a, protopresbiteratul tractului Sighișoara devenită vacantă prin răposarea parohului Nicolau Suciu, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au ași înainta cererile conform prescripției în vigoare provăzute cu atestat de botez, atestat dela școalele medii, absolutoriul teologic, apoi atestatul de calificare preoțesc, și eventual alte documente de serviciu în termenul deschis, având în timpul acesta cu prealabila încunoștiințare a subscrisului, a se prezenta și înainta alegătorilor spre a cânta, cuvânta eventual celebra.

Sighișoara, 24 Februarie 1912.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Oroloage

de toate soiurile sunt **bune și ieftine** la

Stefan I. Roth,

orologier în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 36.

(98) 3—6

SALVATOR**Călcăie de gomă.****Marca lumii.**

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 37—52

Se află pretutindenea.

In atențiunea onoraților domni preoți:

„Smyrnă“**veritabilă de Sumatra**

pentru sfintele sărbători și alte ocaziuni, — a sosit în calitate extra-superioară la firma

N. Onițiu,

Nagyszeben—Sibiu.

(90) 6—

Spre binevoitoare atențiune.

Am onoare a aduce la cunoștința Onor. public, ca măiestru de zidar și acoperitor de căsi cu țiglă sunt în plăcuta poziție a primi și efectui orice lucrări ce cad în branșa aceasta.

Pentru binevoitorul sprijin ră-mân cu toată stima

Ferenczi Iles

măiestru de zidar și acoperitor de căsi cu țigle.

(101) 2—2

Sibiu

Kirchengasse Numărul 16.

Căștigul cel mai mare ev.
Un milion m.

**Anunț
de noroc!**

Căștigurile le garantează statul.

Invitare la participarea
Șanzelor de câștig

garantate de statul Hamburg a marelui loterie de bani în care

13 mil. 731,000 mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Conform noii deciziuni a înaltului guvern, aceasta loterie s'a îmbunătățit prin urcarea capitalului, prin ce în mediu aproape toate câștigurile sa urcat cu circa 40% în proporție de până acuma; așa, că nici o loterie din lume nu oferă șanșe atât de splendide.

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos până acuma

600,000 mărci

sa urcat la

Un milion mărci.

Căștigurile principale următoare vor fi:

Mărci 900,000	Mărci 305,000
" 890,000	" 303,000
" 880,000	" 302,000
" 870,000	" 301,000
" 860,000	" 300,000
" 850,000	" 200,000
" 840,000	" 100,000
" 830,000	" 90,000
" 820,000	" 80,000
" 810,000	" 70,000

precum și mai multe câștiguri de 60,000, 50,000, 40,000, 30,000, 20,000, 10,000 mărci, ș. a. m. d.

În total conține loteria 100,000 losuri, din cari 56,028 numeri, — deci mai mult ca jumătate, — se vor sorta cu siguranță, succesive în cursul celor 7 clase.

Prețul oficios al lozurilor cl. I. sunt:

Loz întreg M. 10 (K 12)	Jumăt. de loz M. 5 (K 6)	Sfert de loz M. 2 50 (K 3—)
----------------------------	-----------------------------	--------------------------------

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comanda cel mult până în

3 Mai.**Samuel Heckscher senr.**

Cassă de bancă în Hamburg 1013

A se rupe aci.

Cupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă, Hamburg 1013.

Trimiteți-mi { un loz întreg à M. 10 — (K 12—)
 " de jum. à M. 5 — (K 6—)
 " un sfert de loz à M. 2 50 (K 3—)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(100) 2—16

VASILE BAN

Strada Ocnei 7 * SIBIU * Strada Faurului 16

în casa sa proprie

„La cizma roșie“

cel mai mare

Depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii de ambele sexe.

Comandele din provincie se execută prompt și cu prețuri moderate, la caz că nu corespund se primesc îndărăt și se schimbă cu altele.

(221) 23—

Trimitem ghete de probă și la locuință în orice timp.

Fabricat din patrie!**Berea de Paști**

din berăria lui **RUDOLF HABERMANN, SIBIU** să nu lipsească de Paști de pe masa nimănui, **câtă vreme mai ajunge depozitul**, se află mai în toate ospătăriile și prăvăliile.

(93) 3—6

VINUL

de pe coastele dealurilor **Șiria-Maderat** este deja cunoscut ca **cel mai bun**, deci care voește **vin bun și curat** să se adreseze mie cu toată încrederea și-l voi servi cât se poate mai conștientios.

Vinurile le expedez dela **50 litre în sus** cu următoarele prețuri — în butoaiele mele proprii — pe lângă rambursă:

Vin de masă alb din 1911	56 fl.
Vin de desert alb din 1911	58 „
Vin de masă alb din 1910	60 „
Vin de desert alb din 1910	64 „
Vinuri vechi de 3—6 ani	72—78 fl.

Prețurile se înțeleg per litru loco Șiria. Promițând onor. public o servire culantă și conștientioasă, Vă rog a mă cerceta cu On. D-Voastre comande.

Cu deosebită stimă:

Telegram: Socaciu Világos.

Telefon Nr. 23.

(81) 3—

George Socaciu,
producent de vin.
Világos (comitatul Arad).

Români! Replantați viile cu altoi dela firmă română!

„Mugurul“

însoțire economică, Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vármegye.

Altoi de vie

calitate distinsă pe lângă prețurile cele mai moderate, soiuri de vin și de masă, viță americană cu și fără rădăcină, ochiuri de altoit, viță europeană cu rădăcină

se află de vânzare la

Insoțirea economică**„Mugurul“**

Elisabetopole (Erzsébetváros) Kisküküllő vm.

(455)

Material disponibil în altoi peste

36—

trei (3) milioane.

Școalele noastre de altoi n'au fost atacate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!**La cumpărări pe credit cele mai ușoare condiții de plată!****La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco!**

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit!